Aktualno iz Podnebne pisarne – oktober 2026

Oktober je zaznamovalo pestro dogajanje na področju podnebnih sprememb, izmenjave znanja in krepitve podnebne odpornosti. V oktobrskem Podnebnem novičniku predstavljamo utrinke z dogodkov, primere dobrih praks ter aktualne priložnosti, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju in večji podnebni odpornosti lokalnih skupnosti.

V okviru Tedna za podnebje je 21. oktobra 2026 v Biotehniškem centru Naklo potekal Podnebni dialog 2026 »***Ekstremi so že tu – kaj nas čaka?«,*** ki je v ospredje postavil vse pogostejše vremenske ekstreme ter potrebo po usklajenem odzivanju na posledice podnebnih sprememb. Posebna pozornost je bila namenjena pripravi nacionalne Strategije prilagajanja podnebnim spremembam in 12 regionalnih akcijskih načrtov, ki bodo pomembna podlaga za načrtovanje in izvajanje konkretnih ukrepov za krepitev podnebne odpornosti. Dogodek je ponovno poudaril pomen sodelovanja med državo, občinami, regijami in stroko ter zagotavljanja ustreznih finančnih virov za učinkovito prilagajanje podnebnim spremembam. Dodatne informacije preberite tukaj.

V Mariboru je (7. in 8. 10) potekala mednarodna podnebna konferenca »***Prilagajanje podnebnim spremembam: Od strategij k ukrepom***«, ki jo je organizirala RRA Podravje. Konferenca je povezala predstavnike občin, regij in strokovnjake ter poudarila pomen prehoda od strateškega načrtovanja h konkretnim ukrepom za krepitev podnebne odpornosti lokalnih skupnosti. Udeleženci so spoznali dobre prakse prilagajanja podnebnim spremembam, razpravljali o podnebni ranljivosti Podravja, pripravi občinskih akcijskih načrtov ter pomenu regionalnega sodelovanja. Pomemben del dogodka je bila tržnica projektnih iniciativ, na kateri je SOS predstavila podporo občinam v okviru Podnebne pisarne in ključne aktivnosti projekta LIFE4ADAPT. Konferenca je poudarila, da je za učinkovito prilagajanje podnebnim spremembam ključno povezovanje deležnikov, izmenjava dobrih praks in izvajanje konkretnih ukrepov na lokalni ter regionalni ravni. Med drugim je bila med govorci konference tudi direktorica Energetsko podnebne agencije za Podravje (ENERGAP) in županja Občine Selnice ob Dravi dr. Vlasta Krmelj, ki je med svojo predstavitvijo poudarila, da namen prilagajanja ni preprečevati poplave, temveč predvsem ustvariti pogoje, ki omogočajo varno in kakovostno bivanje tudi na poplavno ogroženih območjih.

SOS je v okviru aktivnosti Podnebne pisarne organizirala (9.10) srečanje članic Kluba županj z naslovom ***Podnebni brunch z županjami***, namenjeno izmenjavi izkušenj, prepoznavanju ključnih podnebnih izzivov na lokalni ravni ter razmisleku o nadaljnji podpori občinam. V ospredju srečanja so bili dosedanji rezultati in izkušnje Podnebne pisarne ter primeri podpore občinam pri soočanju s podnebnimi spremembami. Posebna pozornost je bila namenjena pogledu županj na izzive, s katerimi se občine srečujejo pri načrtovanju in izvajanju podnebnih ukrepov, ter potrebam po dodatni strokovni in sistemski podpori. Srečanje je bilo tudi priložnost za razmislek o prihodnji vlogi in nalogah Podnebne pisarne, da bi ta še učinkoviteje odgovarjala na potrebe slovenskih občin in jih podpirala pri prehodu v podnebno odporno in trajnostno prihodnost. S tovrstnimi srečanji SOS krepi dialog z lokalnimi skupnostmi ter spodbuja sodelovanje pri oblikovanju učinkovitih odzivov na podnebne izzive.

Predstavniki sekretariata SOS so (19. 10) v okviru aktivnosti **Podnebne pisarne** obiskali Občino Podčetrtek, kjer jih je sprejel župan Peter Misja. Predstavil je ključne razvojne projekte občine in izzive na področju prilagajanja podnebnim spremembam, predvsem zemeljske plazove, poškodbe cest zaradi dolgotrajne suše ter zniževanje ravni podzemne vode. Občina zato vlaga v izboljšanje vodovodnega omrežja in zagotavljanje rezervnih vodnih virov.

SOS je (21. – 23. 10) sodelovala tudi pri organizaciji **študijskega obiska delegacije s Kosova**, ki ga je podprla Nemška družba za mednarodno sodelovanje (*GIZ*) preko svojega predstavništva na Kosovu. Obiska so se udeležili predstavniki kosovskega Ministrstva za okolje, prostorsko načrtovanje in infrastrukturo, Inštituta za prostorsko načrtovanje ter občin Prizren, Gjakova in Gjilan. Namen obiska je bil izmenjava znanj, izkušenj in dobrih praks na področju (na naravi temelječega) prostorskega načrtovanja, varstva okolja, regionalnega razvoja ter prilagajanja podnebnim spremembam. Prvi dan obiska v Ljubljani je bil namenjen spoznavanju prostorskega načrtovanja na državni ravni ter njegovega izvajanja v praksi na lokalni ravni. Drugi dan obiska, ki je prav tako potekal v Ljubljani, so udeleženci spoznavali strokovne pristope, praktične rešitve in delovanje različnih institucij na področju prostorskega načrtovanja in varstva okolja. Zadnji dan študijskega obiska pa je bil namenjen spoznavanju sodelovanja med občinami in regijskimi ustanovami, ki ima v Sloveniji zaradi odsotnosti regionalne ravni samouprave še posebej pomembno vlogo pri usklajevanju in izvajanju vsebin in razvojnih projektov. Dodatne informacije so dostopne tukaj.

V Ljubljani je (20. 10) potekal nacionalni posvet »***Bodoče ujme, naša današnja skrb: Obnova narave in podnebno prilagajanje***«, ki ga je organizirala mreža Plan B za Slovenijo s partnerji. Osrednje sporočilo dogodka je bilo, da je treba od kriznega odzivanja na naravne nesreče preiti k preventivnemu ukrepanju in sistematičnemu prilagajanju podnebnim spremembam. Udeleženci so poudarili pomen obnove narave, na naravi temelječih rešitev, vključevanja podnebnih vidikov v prostorsko načrtovanje ter zagotavljanja dolgoročnih finančnih virov. Na posvetu je sodeloval tudi predstavnik SOS, mag. Tomaž Lanišek iz Mestne občine Kranj, ki je opozoril na vse večjo obremenjenost in finančno podhranjenost sistema zaščite in reševanja ter potrebo po krepitvi preventivnih ukrepov na lokalni ravni. Več na tej povezavi.

Objavljen je Katalog dobrih praks 2, ki nadgrajuje njegovo prvo izdajo in prinaša 20 novih primerov dobrih praks, od tega polovico iz Slovenije in polovico iz drugih evropskih držav. Obe izdaji tako predstavljata zbirko izbranih 40 dobrih praks prilagajanja podnebnim spremembam in njihovega blaženja na lokalni in regionalni ravni. Izbrani primeri kažejo, da je mogoče podnebna tveganja naslavljati na različne načine in na različnih prostorskih ravneh, vse od posamezne lokacije in soseske do občine, regije ali širšega obravnavnega območja. Namen kataloga je zaposlenim na občinah, lokalnih in regionalnih agencijah ter zainteresiranim deležnikom ponuditi pregleden in praktičen nabor že izvedenih rešitev, ki lahko služijo kot navdih in podpora pri pripravi novih ukrepov in projektov. S predstavitvijo konkretnih izkušenj želimo spodbuditi izmenjavo znanja, povezovanje ter predvsem nadaljnje ukrepanje za razvoj bolj odpornih, varnih, zelenih in kakovostnih lokalnih okolij, pripravljenih na sedanje in prihodnje podnebne izzive. **Do drugega kataloga dostopate tukaj.**

V ospredju so tudi aktualni razpisi in priložnosti za občine. Občinam so na voljo različne možnosti financiranja, usposabljanja in strokovne podpore pri izvajanju projektov na področju podnebnih sprememb, obnovljivih virov energije in trajnostnega urbanega razvoja. Med

aktualnimi priložnostmi izpostavljamo drugi razpis za vključitev v **program usposabljanja PROSPECT** (rok je 27. november 2026), ki podpira krepitev znanja o financiranju lokalnih podnebnih in energetskih ukrepov, ter sofinanciranje naložb v skupnostno samooskrbo z obnovljivimi viri energije in izkoriščanje plitve geotermalne energije. Več informacij tukaj. Občine vabljene tudi na **delavnico programa LIFE**, ki bo potekala od 10. do 12. novembra 2026, namenjeno razvoju projektnih idej in pripravi projektnih predlogov. Dodatno podporo mestom pri iskanju evropskih sredstev, strokovnega znanja in projektnih partnerstev ponuja **nova storitev Cities Helpdesk** v okviru Evropske pobude za mesta (EUI). Več si lahko preberite na tej povezavi. Izpostavljamo razpis za sofinanciranje naložb v obnovljive vire energije (OVE) in izkoriščanje plitve geotermalne energije, ki je namenjen javnim zavodom s področja srednješolskega, višješolskega in visokošolskega izobraževanja. Naslednji rok za oddajo vlog je 11. november 2026. Informacije so tukaj.

Dodatno smo bili obveščeni, da se je predstavnica Regionalne razvojne agencije Zasavje **udeležila mednarodne študijske izmenjave** EU Twinning v Karlovarskem kraju na Češkem**,** organizirane v okviru projektov AdaptationHubs in REGILIENCE+. Namen srečanja je bil izmenjava znanj in dobrih praks na področju prilagajanja podnebnim spremembam, sanacije degradiranih območij in trajnostne preobrazbe nekdanjih rudarskih regij**.** Udeleženci so spoznali primere obnove rudarskih območij, sonaravnega čiščenja onesnaženih voda z umetnimi mokrišči, razvoja zelene infrastrukture ter uporabe evropskih sredstev za raziskave in inovacije. Posebej so izstopali demonstracijski center Envirocentrum Chodov, projekt LIFEPOPWAT in rekultivirano območje Bílá Voda. Izmenjava je poudarila pomen prenosa dobrih praks, medregionalnega sodelovanja in povezovanja okoljskih ter razvojnih ukrepov**,** ki lahko tudi Zasavju pomagajo pri pravičnem prehodu in krepitvi podnebne odpornosti. Več na tej strani.

Medobčinska uprava Istra nas je obvestila z rezultati ankete o tem »***Kje so vroče točke v slovenski Istri*?«.** V okviru aktivnosti medobčinskega varstva okolja je (14.7. – 13.10) potekala anketa o vročih točkah v mestih in naseljih slovenske Istre, s katero so zbirali izkušnje prebivalcev o najbolj vročih lokacijah in predloge za izboljšanje toplotnih razmer v javnem prostoru. Prebivalci so izpostavili številne lokacije v Kopru, Izoli, Piranu, Portorožu, Luciji in Ankaranu, predvsem območja z veliko asfaltiranih in betoniranih površin ter pomanjkanjem dreves in sence. Med predlaganimi ukrepi so prevladovali zasaditev dreves, ureditev zelenih površin, postavitev senčil in pitnikov ter uporaba materialov, ki se manj segrevajo. Rezultati ankete predstavljajo pomembno izhodišče za načrtovanje ukrepov prilagajanja naselij na vse pogostejše vročinske obremenitve. Anketo nameravajo ponoviti tudi prihodnje poletje.

Naslednji primer dobre prakse prilagajanja podnebnim spremembam iz občine Tewkesbury v Združenem kraljestvu prikazuje, kako je mogoče obstoječe javne objekte vključiti v sistem začasnih varnih zatočišč za prebivalce ob ekstremnih vremenskih dogodkih. Občina, ki se sooča z veliko poplavno ogroženostjo, ima vzpostavljen sistem začasnih zatočišč, ki se aktivirajo ob poplavah, hudih neurjih in drugih izrednih dogodkih. Ob evakuacijah se javni objekti, kot so šole, športni centri in skupnostne dvorane, uporabijo za začasen sprejem in oskrbo prebivalcev. Pomemben del sistema je usklajeno sodelovanje občine z intervencijskimi službami, drugimi lokalnimi oblastmi, pristojnimi institucijami, prostovoljskimi organizacijami in zasebnim sektorjem v okviru *Lokalnega foruma za odpornost Gloucestershire*. Takšno sodelovanje omogoča učinkovitejši odziv na večje nesreče, ki presegajo

običajne zmogljivosti intervencijskih služb, ter zagotavljanje osnovne oskrbe in pomoči prizadetim prebivalcem. Dobra praksa poudarja pomen vnaprejšnjega načrtovanja večnamenske uporabe javnih objektov in medinstitucionalnega sodelovanja za krepitev podnebne odpornosti lokalnih skupnosti.